

SZAKTANÁRI BESZÁMOLÓ

ERASMUS+ PROGRAM

Finnország, 2016. 04. 25 - 05. 03.

Készítette: Egervölgyi Lilla

Napi programjaink

2016. 04. 23. szombat: Megérkezés Helsinkibe majd Hämeenlinnába. Ismerkedés a szállással, vásárlás, pihenés.

2016. 04. 24. vasárnap: A napot Helsinkiben töltöttük, ismerkedtünk a helyi nevezetes épületekkel és a Design Múzeumba látogattunk el.

2016. 04. 25. hétfő: 9- 16 óráig az iskolában töltöttük a napot. Megismerkedtünk a kézműves tanszék műhelyeivel és oktatóival. Kalapos műhely, szövőműhely, lakástextília és ruha varróműhelyeket látogattunk végig. Megismerkedtünk az oktatókkal is.

2016. 04. 26. kedd 9-15 óráig az iskolában töltöttük a napot. Ma volt arra lehetőség, hogy egy-egy oktatóval elbeszélgessünk. Láthattunk feladatlapokat és órákon készült fotókat, illetve órai szemléltetőanyagot. Délután bevásároltunk és megnéztük Hämeenlinna kortárs képzőművészeti galériáját.

2016. 04. 27. szerda: 9 órától egy 30 perces előadáson vettünk részt, amely bemutatta számunkra a finn oktatási rendszer felépítését, illetve a Tavastia Szakképző Intézet működését. Utána egy összefoglalást láthattunk az iskolában folyó pályázati munkáról, amelyben diákok találmányaikkal segítik fogyatékkal élő diaktársaikat.

Az előadás után egy hosszú iskolabejáráson vehettünk részt. 25 szakmát tanítanak 6 különböző területen majd 2300 diáknak – nagyon változatos és irigylésre méltó műhelyeket látogathattunk végig, a fodrászoktól az autófényezőig.

Délután Hyvinkébe és Riihimäki-be kísértük el az iskola egyik oktatóját. Itt egy gyakorlaton részt vevő diák munkáját ellenőriztük egy szövőműhelyben, majd a környék híres üvegfúvó műhelyeit és építészeti nevezetességeit látogattuk meg.

2016. 04. 28. csütörtök: Délelőtt az iskolai műhelymunkában vettünk részt. Találkoztunk két, korábban az Erasmus program keretében, iskolánkban járt cserediákkal. Jó volt azt hallani, hogy milyen mély benyomást tett rájuk a nálunk eltöltött idő, és hogy egyikük azóta elkezdett festeni szabadidejében – amit az iskolánkban töltött idő alatt kedvelt meg.

Iskola után a helyi földrajzi nevezetességgel, a jégkorszakból hátramaradó völgyekkel és tavakkal ismerkedtünk egy kilenc kilométeres túra keretében.

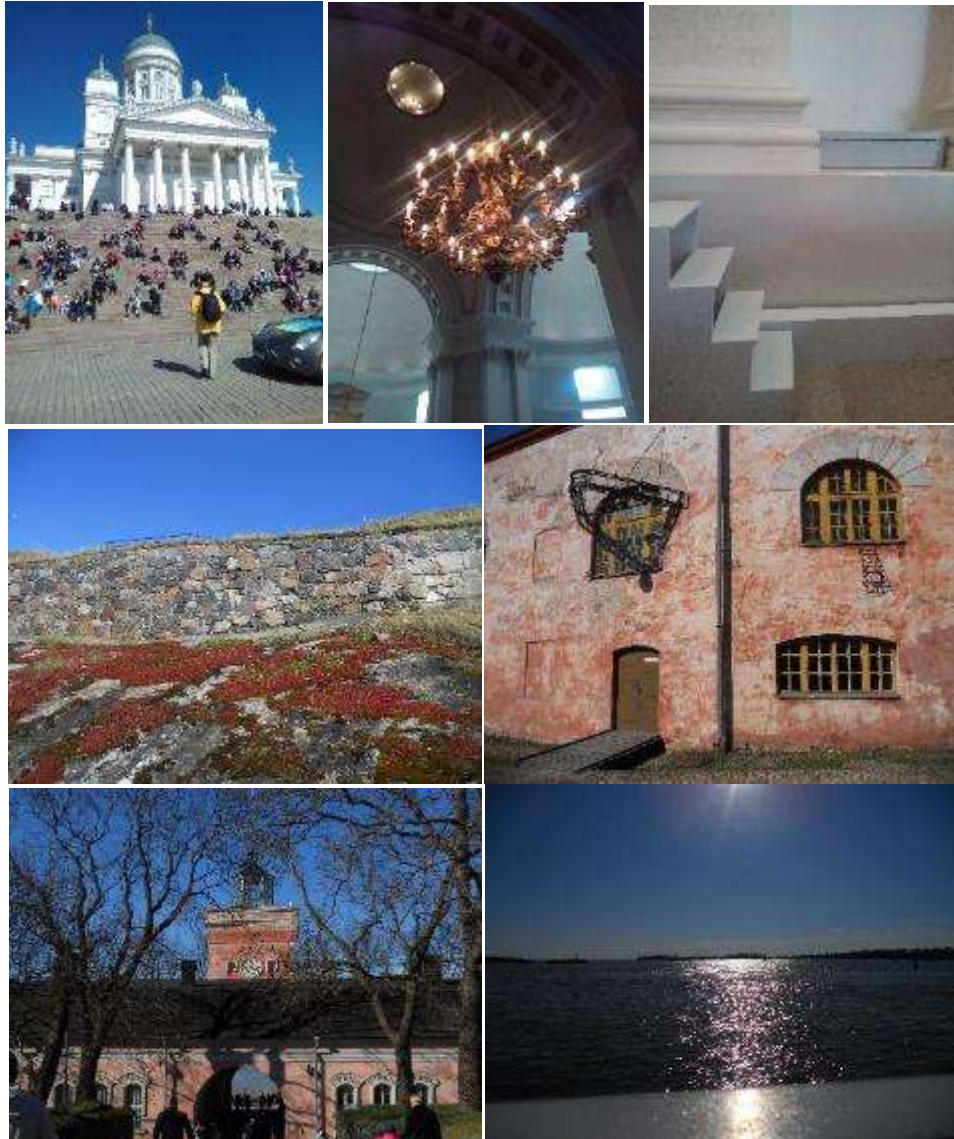

2016. 04. 29. péntek: Reggel 8-kor indultunk az iskola egyik műszaki oktatójával Tamperébe, egy szakmai vizsgára. A vizsgáztatás után felmértük a város lehetőségeit a másnapi diákokkal történő kirándulás előtt.

2016. 04. 30. szombat: Reggel vonattal indultunk Toialába, ahol Anita Valo, az iskola kalaposműhelyének oktatója és férje várta csapatunkat. A segítségükkel jutottunk el Visavuoriba, Emil Wilkstrom, finn szobrászművész otthonából kialakított múzeumába. Bepillantást nyerhettünk a századforduló belsőépítészetébe és a finn nemzeti romantika leghíresebb alkotójának munkásságba ezen a festői szép helyen. A múzeumlátogatás után Rapola város mellett töltöttünk el egy órát a tóparti vidék felfedezésével, majd Valkeakoski viking erődjéhez másztunk fel. A kirándulás után vendéglátóink tovább vittek minket Tamperébe. Itt a diákokkal együtt meglátogattuk a város textilgyárainak világát bemutató múzeumot, a Tampere katedrális és Tampere ortodox templomát. Mivel május 30. is ünnepnap Finnországban, így sajnos a múzeumok nagy része zárva volt. A várost átszelő vízi útvonalat és ipari műemlékeit, illetve a svéd időszakból származó műemléki palotákat látogattuk körbe.

2016. 05.01. vasárnap: Helsinkiben jártunk. A programunk a Helsinki katedrális és a Sveaborg tengeri erőd meglátogatása volt. Ez utóbbi az UNESCO Világörökség listáján lévő épületegyüttes, amely lenyűgöző természeti környezetben található 4 tengeri szigeten Helsinki partjai mellett. A május 1-i ünnepi kavalkádnak is szemtanúi lehettünk.

2016. 06. 02. hétfő: Utolsó teljes napunk délelőttjét az iskolában töltöttük. Tisztáztuk azokat a kérdéseket, amelyek még felvetődtek bennünk az oktatással kapcsolatban. Megismerkedtünk azzal a szakirodalmi gyűjteménnyel, amelyet az oktatók használnak napi munkájuk során.
A délutánt Hämeenlinnában töltöttük, illetve készültünk a visszaútra.

2016. 06. 03. kedd: A délelőtt a készülődés és búcsúzkodás jegyében telt. Az iskolában elbúcsúztunk vendéglátóinktól, átadtuk ajándékainkat, és elláttuk jó tanácsainkkal a maradó magyar diákjainkat. Előző este kolléganőmmel, Évával sütit készítettünk, a tízórai szünetben ezzel a „viszlátsüti” vendégeltük meg a tanári kart búcsúzásképpen.

Szakmai tapasztalatok

A 10 napos program alatt nem csak a finn kultúrával ismerkedtünk meg, hanem alkalmunk adódott bepillantani a finn oktatási rendszer berkeibe is. Egyrészt, egy előadás keretében átfogó képet kaptunk magáról az oktatási rendszer felépítéséről, másrészt az iskola működéséről és felépítéséről megfigyeléssel, és beszélgetések alapján tájékozódunk.

Az iskola felépítése, helye a finn oktatási rendszerben

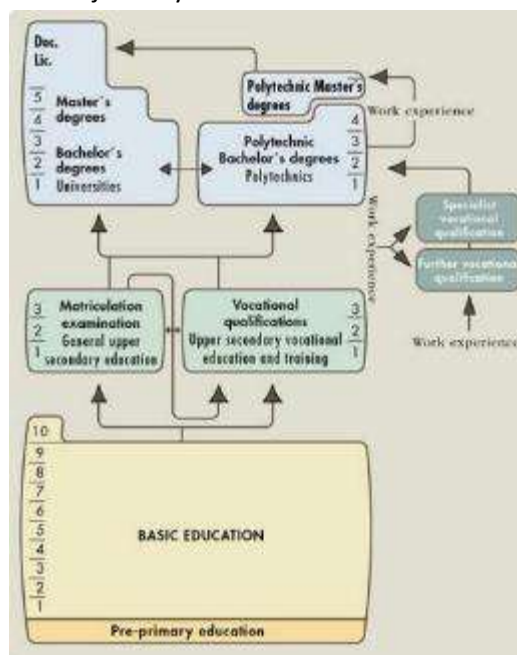
A Tavastia Oktatási Konzorcium 6 egységből áll, ennek egyike a hämeenlinnai iskola, amely egy középszintű szakképző intézmény. A finn oktatási rendszer 3. szintjén helyezkedik el.

Az első az iskola előkészítő szint, a második az általános iskola szintje, amely 9 éves, majd itt kettéválik az oktatás: a középfokú oktatás szakképzőintézetekben, és a mi gimnáziumainknak megfelelő intézményekben zajlik. Mindkettő 3-3 éves, átjárhatóak, illetve gimnázium után szakképzésre is lehet menni. Az érettségi vagy szakvizsga után a felsőoktatás a negyedik szint. Mindkét iskolatípusból be lehet ide jutni. A felsőoktatás két ága a 4-5 éves főiskolai képzés és mesterképzés valamint a 3 éves főiskolai és politechnikus képzés. A 3 év után tovább lehet lépni politechnikumból is mesterképzésre.

A Tavastia Oktatási Konzorcium kínál gimnáziumi képzést, gyakornoki képzést (külső cégekkel áll kapcsolatban, és hozzájuk szervez képzéseket), alapszintű oktatást is a migráns közösségnek, a Tavastia Szakképző Intézetben pedig 6 képzési területén 25 szakmát oktatnak, közel 2300 diáknak (a felnőttképzést leszámítva). Az iskola a kultúra, természettudományok, sport-egészségügy- szociális szféra, élelmiszeripar-vendéglátás-turizmus, üzleti, és technológia-kommunikáció-szállítás területein 25 különböző szakmát oktat. A szakmák elsajátítása mellett, párhuzamosan az érettségire is lehetőség van felkészülni a diákoknak. Létezik egy egyéves szakképzést előkészítő év is, olyan diákok számára, akik nem tudják eldönteni, hogy milyen szakmát tanuljanak. Nekik egy év alatt lehetőségük van megismerni a különböző képzési területeket.

Ahhoz, hogy a kínált képzéseik megfelelőek legyenek, és folyamatosan fejlődjenek 15 különböző részterületen munkálkodó csoportot hoztak létre, amely adott szakmacsoport elismert képviselőiből és a szakmacsoportban tanító oktatókból áll össze. A feladatuk, hogy a változó szakmai elvárásokat figyeljék, javaslatokat tegyenek a képzések fejlesztését, részterületeit illetően, javaslatokat tegyenek a szakmai vizsgáztatás mikéntjére, harmadrészt és negyedrészt pedig az oktatás minőségét és a területetük marketingjéért és PR-jáért felelősek.

Nagyon hasznos módszernek tartom a szakértőcsoportok működtetését. Ha elég rugalmas lenne az oktatási rendszerünk akkor talán saját iskolánk versenyképességét is tudnánk növelni hasonló módon. Követendőnek találom, hogy saját területünkön – divat-és stílustervezők képzése – legalább azokban az esetekben, ahol ezt a tantervi előírások megengedik, törekedjünk arra, hogy releváns témákat dolgoztassunk fel a diákokkal, és ismertessük velük a változó szakmai elvárásokat és technológiákat lehetőségeinkhez mérten. Ezen kívül, ragadjuk meg és hozzunk létre olyan alkalmakat, amikor az iskola képzései szélesebb körben propagálhatóak.

A szakképzésben tanulók ún. kompetenciapontokat teljesítenek. 180 pont teljesítése után kapják meg a szakképesítésüket. Azok a tanulók, akik valamilyen tanulási nehézséggel küzdenek speciális, személyre szabott terv alapján folytatják a tanulmányaikat.

A bevándorlók képzésével és integrációjával is foglalkozik az iskola. A képzésük egy előkészítő szakaszból áll, amikor a finn nyelvet sajátítják el, illetve megismerkednek a képzési lehetőségekkel. A második 2 éves szakaszban az általános iskolai tananyagot sajátítják el.

Oktatás a szakképzésben – általános megfigyeléseim

Az oktatás kis csoportokban történik, tágas terekben, technikailag tökéletesen felszerelt műhelyekben. Az oktatók a diákok rendelkezésére állnak, de látszólag mindenki önállóan dolgozott. Ha a munka során a diák problémásabb munkafázishoz érkezett, akkor a tanár segítségét kérte. Egy-egy új technika bemutatása során a diákok és tanár körbeállják az asztalt, vagy ha több diák van az oktató dokumentumkamerával kivetíti a munkamenet szemléltetését és elmagyarázza a kérdéses munkafázist. A magyarázathoz a műhelyen belül rendelkezésre áll tábla, projektor, dokumentumkamera, számítógép, nyomtató. Minden oktatónak a tanterméhez kapcsolódik egy üvegfalú iroda, ahol a személyes dolgai, könyvtára és egy külön PC van elhelyezve. Emellett természetesen van egy közös tanári, ahol az azonos szakmacsoport oktatói együtt töltik a napi 3 hosszabb szünetet (20- 25 és 35 perces szünetek).

A dokumentumkamera használata iskolánk varrodájában előrelépést jelenthetne az oktatás színvonalában. Olyan esetekben, amikor apró mozdulatokat, varrási technikákat kell bemutatnia a szakoktatónak 10-12 diák számára, egyértelműen hatékonyabb lehetne az oktatás, ha minden diák egyszerre láthatná az oktató kezét nagy méretben egy kivetítőn.

Minden műhely felépítésében a gyakorlat fontossága tükröződött. A legtöbb helyen a műhelyek sarkában volt elkülönítve egy sarok a tantermi résznek, illetve több helyen volt egy számítógépes sarok is, ha a szakma indokolta. A szakmai oktatás nem tantárgyakból áll. A fő különbséget abban láttuk, hogy a szakmai tudás nincs ajtókkal, falakkal és több órás vagy napos késéssel elválasztva az elmélettől, hanem időben és térben is egy helyen, moduláris módon oktatják a diákokat. A vizsgáztatás nem az iskola falai között zajlik, hanem egy külső gyakorlólhelyen, ahol az iskola egy tanára, a cég vezetője és egy munkatársa közösen értékelik a diákok munkáját. A vizsga időpontját a tanuló felkészültségi állapota határozza meg. Szaktanára rendszeresen látogatja a külső gyakorlati helyszínen, és beszélget a diákkal, és a gyakorlati hely vezetőjével is. Ez lehet egy varroda, textiláru áruló bolt, vagy egy szövőműhely is. Ha az oktató késznek látja a diákat a vizsgázásra, akkor a diák elkészíti vizsgamunkáit, és szóban is számot ad tudásáról. Felnőttképzés keretében a vizsgáztatás mindig külső helyszínen történik. A diák egy gyakorlati helyen tölti el tanulmányainak maximum 24 hetét. Lezárás képen, a gyakorlati helyen egy bizottság előtt kell számot adnia tudásáról. A bizottság tagjai a gyakorlati hely vezetője, az iskola szakoktatója, illetve egy külső tag, aki az adott szakma elismert képviselője.

Iskolabejárásunk során a festő-fényező műhelybe is ellátogattunk. Módszertani szempontból rendkívül innovatív műhelynek tűnt számomra ez a hely. Két olyan iránymutató oktatási gyakorlatról számoltak be, amely még kísérleti stádiumban van, de várható, hogy szélesebb körben is el fog terjedni. Egyrészt, a tapasztaltabb diákok, önkéntes módon, eltérő színű overállt viseltek – ezzel jelezvén, hogy ők hajlandóak a fiatalabb tanulók segítésére. A fényezőműhely másik újítása volt az online tananyagfejlesztés a diákok közreműködésével. Amellett, hogy az oktatók online felületen is elérhetővé teszik a tananyagot a diákok számára, a tanulók is hozzáteszik a saját részüket: minden nap végén, leírják, hogy aznap mit sajátítottak el, mit gyakoroltak.

A diákok egymást segítő viselkedését, szakmai együttműködését, szeretnénk majd saját iskolánkban is segíteni. 9-10. évfolyamon, ahol a divat- és stílustervezők kevésbé képzetek még a szabás-varrás területén, de divatbemutatóra kell ruhát tervezniük, szerintünk megoldható lenne, a

könnyűipari szakmacsoportban tanuló diákok bevonása a kivitelezési folyamatba. A textilipari technikusok segíthetnének a divattervezőknek ruháik megvarrásában, ezzel is szimulálva a való életben létező munkakörülményeket – a csapatban dolgozást, tervező és kivitelező szakmai együttműködését.

Valamennyi műhelyben 2 éves szakképzés folyik. A kézműves ágazatban kb. 100 diákot oktatnak. Az oktatás 80%-a gyakorlati jellegű. Az elméleti jellegű tudást szűk terjedelemben, a modulok első részében adják át. Egy modul átlagosan 4 hétig tart, napi 6-7 órát töltnek a műhelyben a diákok. Ez kb. 130 munkaórát jelent. Ebből maximum 30 órát töltenek elmélettel – napi 1 órát, vagy akár csak 20 percet. A tanárok elmondása szerint a diákok felelőssége a tanulás. A továbbhaladás feltétele nem az iskolában eltöltött idő, hanem a mérföldkövek teljesítése. Ha ehhez valakinek több időre van szüksége, akkor több időt tölt el adott területen.

Saját területünkön, a kézműves műhelyekben töltöttük el a legtöbb időt. A kalaposműhely, a szövőműhely illetve két varroda alkotják a tanszéket. Itt alaposabban megfigyelhettük az oktatási folyamatokat és azokat a módszereket, amelyeket a kézműves oktatásban alkalmaztak a finn kollégák. Az oktatók a technikák elsajátításához adnak szoros útmutást és ellenőrző feladatlapokat, míg például a művészettörténeti ismeretek beszerzését inkább a diákokra bízzák. Például, a kalaposműhely diákjai egy-egy korstílusból először plakátot készítettek, majd egy napos kirándulást tettek egy közeli település színházába, ahol különböző korok ruháiba bújhattak és tárgyaival vehették körül magukat. Az életképeket fotókon örökítették meg. A tanárnő annyit fűzött hozzá, hogy a diákoknak az információk megszerzésének módját, és annak kreatív felhasználását tanítják meg. Ahhoz, hogy önállóan dolgozni tudjanak a későbbiekben, erre van szükségük. Különböző korok alapjainak tanulmányozásával nem töltenek időt külön, hanem egy-egy feladaton vagy megrendelésen keresztül a szükséges tudást mellékesen úgyis megszerzik.

A szakképzési intézmény fontos jellemzője, hogy a diákok a tanulás mellett szolgáltatásokat is nyújtanak külső megrendelők számára. Az autószereléstől kezdve a fényezésen keresztül az éttermi szolgáltatásig. Saját kis boltot is üzemeltetnek, amelyben a kézműves termékeket árusítják, fodrászatukban is fogadnak vendégeket. A kalaposok pedig megrendelésre készítenek kalapokat.

A diákok vállalkozási kompetenciáját nagy mértékben fejleszti, hogy már iskolai keretek között is megtapasztalják, miféle hozzáállást kíván, és milyen elvárásoknak kell megfelelni, ha szolgáltatni szeretnének. Szintén követendő és követhető példának tartom ezt a gyakorlatot. Magyarországi viszonylatokban talán, egy diákvállalkozásként működhetne egy hasonló rendszer. Jövő évben szeretném megtalálni a módját, hogy a diákjaink által készített munkákat árusítani tudjuk. A webes felületeről történő értékesítést látom egyenlőre a legkivitelezhetőbbnek. A diákoknak lehetősége nyílna „élesben” prezentálni alkotásaikat, marketingstratégián gondolkodni, költségeket számolni. Ez által olyan képességeik fejlődnének, amelyekre eddig kicsi hatással voltunk.

A másodéves diákok életének nagy részét tehát a megrendelések teljesítése teszi ki, amit tekinthetünk egyfajta projektpedagógiának is. Az elsőévesek az alapok elsajátításával, iskolai feladatok elkészítésével foglalkoznak inkább. A varróműhelyben is ezt a kettősséget láttuk. A kezdő diákok modellezni, szabni, varrni tanultak, az alpműveletek kivitelezését feles méretben készítették el – azaz felesanyagot felhasználva, mintha élő emberre készítették volna a ruhadarabokat. Mindehhez feles méretű szabóbabákat használtak. A másodévesek már szériában is gyártottak ruhákat megrendelésre – ottjártunkkor egy énekes kórusnak terveztek és viteztek ki fellépőruhákat, illetve egy üzlet számára varrtak bérbe.

A feles szabóbabák használata nagyon praktikus megoldás. Amellett, hogy az anyagköltségek a felére csökkennek, az elkészítési idő is csökken valamelyest. Szeretnénk, ha iskolánk számára is tudnánk ilyen feles méretű babákat vásárolni.

Összességében azt mondhatom, hogy számos ötletet merítettem az szakmai látogatás ideje alatt amelyek adoptálhatóak saját iskolai környezetembe. Ami viszont módszertani szempontból legnagyobb hatással volt rám, az az ahogy a gyakorlati tudást valós szituációkban adták át a

diákoknak az oktatók. Sokkal nagyobb szakmai odafigyelés, felelősségérzet, motiváció munkálkodik olyankor a diákokban, amikor nem csak a tanulás kedvéért, hanem valós okkal kell egy-egy feladatot megoldaniuk.

A projektpedagógia, és a kooperatív tanulás eddig is foglalkoztatott, mert hatékonyabb oktatási formáknak tartom őket a hagyományos osztálytermi munkánál. Ha nem is a finnországi példa pontos másaként, de ezt a munkamódszert művészeti képzésünk keretein belül is létre tudnánk hozni, és nagyobb arányban használni tanításunk során. Fontos lenne egy tudatosabb, szakmai tárgyak közötti kommunikáció, hogy féléves, vagy negyedéves időtartamokban gondolkodva egy-egy célfeladatot szem előtt tartva szervezzük meg oktatómunkákat. Célként egy-egy divatbemutató, kiállítás, vagy nyilvános szereplés lebeghetne mindig a diákok szeme előtt. Ezekre készülve, közben a tantervi kötelezettségeket is teljesítve hatékonyabban fejleszthetnénk diákjainkat és nevelnénk belőlük olyan felnőtteket, akik majd megállják helyüket munkaerőként is.

A tanulmányút egyéb hatásai

A fogadó intézményben szerzett új szakmai ismeretek, tapasztalatok és ötletek születése mellett, a 10 napos finnországi tartózkodásunknak más pozitív hozománya is volt.

Egyrészt, a finn kultúrával és emberekkel való ismerkedésem során számos olyan élménnyel gazdagodtam, amely pozitívan befolyásolta attitűdömet a munkám iránt, így kevésbé fenyeget a kiégés veszélye amellett, hogy jobban megismerhettem Finnország történelmét, földrajzát, művészetét és kultúrájának számos egyéb területét.

Múzeumlátogatásaink során lelkiileg töltekeztem - a hétköznapiakban sokkal kevesebb időm jut arra, hogy eljussak egy-egy kiállításra. Másrészt, ott is találtam olyan ötleteket, amelyeket tanítási óráimon fel szeretnék majd használni.

Határozottságom, kezdeményezőkézségem tovább fejlődött az idegen kulturális környezet hatására. A folyamatos, különböző szempontok szerinti módszertani megfigyelés arra kényszerített, hogy hatékonyabban elemezzem a helyzeteket és tudatosabbá tegyen szakmai téren. Társas kompetenciáim fejlődtek azzal, hogy folyamatos párbeszédet tartottam fel a fogadóintézmény munkatársaival, mindeközben megismerhettem őket - egy zárkózottabb temperamentumú közösséget. A tanulmányút megerősítette bennem kulturális hovatartozásomat, a különbözőségek és újdonságok felfedezése pedig kreativitásomat erősítették meg.

Úgy érzem, sikerült pozitív kapcsolatot kialakítani a partnerintézmény munkatársaival, remélem, ezzel hozzájárultunk a további együttműködésünkhöz.

Összegzés

A szakmai gyakorlat során számos új ismeretre tettem szert, mind szakmai, mind kulturális tekintetben. Nem csak szakmai módszereket és egy kiváló oktatási rendszert mutattak be vendéglátóink a mobilitás során, de megismerhettem a finn vendégszeretetet is. A látogatás hatására, saját intézményemben olyan új, jobbitó eljárásokat, eszközöket szándékozok bemutatni, amely mind a tanulóknak, mind a kollégáim és egész intézményünk hasznára válhatnak.

Szeretném munkaközösségem munkáját tapasztalataimmal segíteni, és diákjainkat arra motiválni, hogy a jövőben ők is pályázzanak külföldi szakmai gyakorlatra.

